

Obsah

Předmluva k českému vydání	11
Úvod	13
1 Bolest jako specifické čítí a její receptory	15
1.1 Kožní body čítí	17
1.2 Kožní receptory a specifické vjemy	18
2 Nervová vlákna, řetězce neuronů a specifičnost jimi přenašených informací	23
2.1 Nervové vlákno, vznik a vedení nervových informací	26
2.1.1 Receptory somatického systému	27
2.1.2 Vznik a šíření nervového vzruchu	29
2.1.3 Nervová informace jako vyjádření charakteristik stimulace	30
Zákon „vše nebo nic“	31
2.1.4 Přenos informací v řetězci neuronů	32
2.1.5 Pochvy nervových vláken, jejich vliv na rychlost vedení nervového vzruchu	33
2.1.6 Klasifikace a názvosloví nervových vláken, průměry a rychlosti vedení	34
2.1.7 Sumární nervový vzruch v nervovém svazku obsahujícím vlákna různých průměrů	36
2.1.8 Vzruchy vedené izolovanými senzitivními vlákny	38
2.1.9 Vlákna vedoucí nocicepční informace	38
Nocicepční vlákna kožních tkání	39
Nocicepční vlákna svalových a kloubních tkání	39
Nocicepční vlákna vnitřních orgánů	40
Vnímání bolestivých podnětů v zánětlivých tkáních	40
Hyperalgezie, následky povrchového poranění	40
Nociceptory u člověka	41
2.1.10 Periferní mediátory bolestivých informací	42
2.2 Bolesti pociťované během reinervace kožní oblasti po přetěti jejích nervových spojení	43
2.2.1 Degenerace a regenerace nervových vláken	43
2.2.2 Pokus Henryho Heada	46

2.3	Disociace vnímání způsobená blokadou vedení v periferních nervech	48
2.3.1	Blokády vedení, bolest pomalá a rychlá	49
2.3.2	Bolest a myelinizovaná vlákna	49
2.4	Vjemy a počítky vyvolané drážděním nervů elektrickými impulsy o zvyšující se intenzitě	50
2.5	Prostorová sumace mezi aferentními informacemi vedenými dvěma různými kožními nervy	54
3	Mícha – její uspořádání a úloha při vedení ascendentních informací	57
3.1	Mícha jako zprostředkovatel nocicepčních a termických informací	58
3.1.1	Vstup senzitivních vláken do centrálního nervového systému	58
3.1.2	Uspořádání míchy	61
	Šedá hmota míšní	62
	Bílá hmota míšní	64
3.1.3	Distribuce aferentních vzruchů a projekce různých ascendentních vláken v míšním segmentu	65
	Interakce mezi přímými a přepojovanými drahami	67
3.1.4	Fyziologické vlastnosti míšních interneuronů	69
	Adekvátní stimulace aktivující buněčná těla v různých míšních vrstvách	69
3.1.5	Lokalizace buněk, které přijímají nocicepční signály v míše pomocí proto-onkogenů	70
3.1.6	Mediátory nocicepce na míšní úrovni	71
3.2	Průběhy míšních drah vedoucích signály uvědomělych somatických vjemů k mozkovým centrům	72
3.2.1	Zásadní význam aferentací vedených anterolaterální (ventrolaterální) zkříženou drahou pro bolest	74
3.2.2	Spinální dráha bolestivých vzruchů u člověka	75
3.2.3	Dráhy mající několik spinálních přepojení	77
4	Přepojování bolestivých informací z končetin a těla v mozkovém kmeni a talamu	79
4.1	Anatomické pojmy	81
4.1.1	Zadní ventrální jádro a zadní skupina jader	81
4.1.2	Mediální talamus	83
4.2	Zakončení různých vzestupných míšních drah	83
4.2.1	Zakončení vláken zadních provazců	83

4.2.2	Zakončení vláken anterolaterální dráhy	85
	Vývoj výzkumu zakončení drah bolesti	85
	Projekce anterolaterální dráhy u šelem a primátů	88
4.3	Míšňní buňky jako začátek různých částí spinalotamické dráhy	89
4.3.1	Elektrofyzioogické metody	90
4.3.2	Histologické metody	91
4.3.3	Lokalizace buněk počátku spinalotamických drah	93
5	Přepojování bolestivých informací z oblasti hlavy v talamu a v prodloužené míše	97
5.1	Dráhy, jimiž jsou vedeny informace z oblasti hlavy do nervových center	98
5.1.1	Informace, které jsou z obličejové části vedeny trojklanými nervy	98
5.1.2	Aferentace přiváděné jinými nervy než trojklaným nervem	101
5.1.3	Distribuce aferentních vláken různých průměrů mezi dvě jádra trigeminální projekce	102
5.1.4	Struktury, které přijímají signály ze svalů a hrají roli v motorice obličejového svalstva	102
5.1.5	Úspořádání kaudálního podjádra v buněčných vrstvách	102
5.1.6	Mikrofyzioogická studie dvou projekčních jader obličejových aferentací	103
5.1.7	Projekce vzruchů ze zubní dřene	103
5.2	Talamické projekce hlavových aferentací	105
5.3	Spontánní bolesti hlavy	107
6	Úloha mozkové kůry a talamických spojů při evaluaci bolestivých informací	109
6.1	Korové oblasti, kam se promítají somatické aferentace u makaka	111
6.1.1	Korové oblasti přijímající informace přepojované ve ventroposteriorním jádře talamu	111
6.1.2	Korové projekce buněk mediálního talamu	113
6.1.3	Úloha obou typů korové projekce při vyhodnocování nocicepčních informací	114
6.2	Talamické a korové oblasti, do kterých se promítají informace somatického čítí u člověka	115
6.2.1	Metody umožňující určit centrální projekční oblasti informací pocházejících z periferie	115
6.2.2	Korová projekce informací odpovídající různým typům čítí	117

6.2.3	Čití vyvolané u člověka stimulací hlubokých struktur	118
6.2.4	Bolestivé čití vyvolané stimulacemi centrálních struktur	120
	Pacienti mající neporušený systém vedení somatických informací	121
6.2.5	Pacienti trpící bolestmi z deafferentace	125
6.2.6	Výzkum centrálních oblastí významných pro bolestivé čití zobrazovacími technikami	127
7	Zvláštnosti útrobních bolestí	131
7.1	Stimulace schopné vyvolat útrobní bolest	132
7.2	Pravé útrobní bolesti a bolesti přenesené	133
	7.2.1 Pravá útrobní bolest	134
	7.2.2 Přenesené útrobní bolesti	136
7.3	Elektrické stimulace přenesených hyperalgických oblastí u člověka postiženého útrobními bolestmi	137
7.4	Útrobní receptory bolesti	138
7.5	Centrální projekce útrobních informací	138
7.6	Teorie vysvětlující přenesené bolesti	140
8	Modulace účinnosti bolestivých informací	145
8.1	Kontrola bolestivých informací jinými nervovými informacemi	146
	8.1.1 Kontrola bolestivých informací na úrovni míšních segmentů dalšími signály z periferie	147
	8.1.2 Kontroly uskutečňované na míšní úrovni pocházející z míšních struktur	149
	8.1.3 Stimulace používané pro redukci bolestí u člověka	152
8.2	Účinek anestetik a analgetik	152
9	Bolest – obranný mechanismus a bolest – nemoc	159
9.1	Chronické bolesti z deafferentace	161
	9.1.1 Léze lokalizované v periferním segmentu nervového vodiče	162
	Léze vyvolávající bolest bez přidružené lokální hyperestezie	162
	Periferní poškození vyvolávající bolest a lokalizovanou hyperestezii	164
	Zvláštní případ fantomových bolestí	165
	9.1.2 Nervové léze umístěné za prvním buněčným tělem	166
	Bolesti vyvolané avulzí kořenů odpovídajících brachiálnímu plexu	166
	Paraplegické bolesti	167
	„Talamické“ bolesti	167

Účinky talamických a kortikálních stimulací u pacientů trpících centrální bolestí	168
9.2 Chronické bolesti vyvolané drážděním centrálních struktur dosud spojených s periferií	169
10 Animální modely lidských bolestí	173
10.1 Hyperstimulace obranného systému	174
10.2 Zvířecí modely bolestí vyvolaných potlačením aferencí	175
10.2.1 Periferní nervové léze	175
10.2.2 Léze aferentní dráhy za prvním buněčným tělem	176
Charakteristiky automutilačního chování	176
Vychází autotomie z nesnesitelných bolestí vnímaných v záchvatech v deaferentované oblasti?	177
Abnormální aktivity buněk centrálních struktur u deaferentovaných zvířat	179
Abnormální aktivity talamokortikálních spojů po poškození dorzálních kořenů	180
Metody umožňující redukovat automutilační chování u zvířat	180
10.3 Zvířata s vyvolanými centrálními dráždivými ohnisky	181
Závěry	185
Slovník některých medicínských výrazů	189
Rejstřík	211